

De forsømte Børn omtalte under Finanslovdebatten.

Under Finanslovdebatten i Folketinget den 18. Oktbr. d. A. blev fra socialdemokratisk Side gjort et kraftigt Indlæg til Fordel for Statens Indgriben over for de forsømte og forbryderske Børn af Folketingsmanden for Kjøbenhavns 5. Valgkreds, *Borgbjerg*.

Hans Tale lød efter Rigsdagstidende saaledes:

Borgbjerg: Der er et lille Afsnit paa Finansloven — et desværre alt for lille Afsnit —, som jeg tror, adskillige Medlemmer lede efter med nogen Opmærksomhed og nogen Interesse, hver Gang Finansloven kommer for. Det er paa § 21, IV. H., det Afsnit, som handler om Statens Stilling til Børneopdragelsen og Børnehjem. Herom findes der i Aar et Tilskud foreslaaet paa 58,660 Kr. Det er lidt mere — men unægtelig kun meget lidt mere — end i Fjor, en Forøgelse af 3,450 Kr. Der er foreslaaet et Par Nybevillinger, Tilskud til »Lindevangshjemmet«, til Udby Opdragseshjem, til Tølløse Børnehjem og til Firgaarde Børnehjem. Ser man de øvrige Kapitler i Finansloven efter, finder man ganske vist paa et Afsnit til et lille Tilskud til Børneopdragsessagen. Det er paa Justitsministeriets ekstraordinære Budget, hvor der findes en Sum af 6,100 Kr. til et Par Børneopdragsesanstalter, og saa findes der endelig paa den allersidste Konto i hele Finansloven et Forslag om et ekstraordinært Tilskud til Foreningen for Land-

brugskolonier for fattige Børn, men det er kun et Laan paa 25,000 Kr. Det er alt, hvad der paa Finansloven findes angaaende denne vigtige Sag. Det forekommer mig at være fattigt og tarveligt, at der ikke findes mere. Det ligger jo nær at drage Sammenligninger, men jeg skal ikke lade mig friste til at drage Sammenligninger paa Omraader, hvor maaske Tilhængere af andre Partier vilde sige: Ja, men der er ganske særlige Forhold at overveje. Det skal jeg ikke, men jeg skal drage en Sammenligning paa et Punkt, hvor jeg tror, de fleste ærede Medlemmer, ogsaa de, der ere interesserede i den vedkommende Sag, ville slutte sig til mig.

Det er de store Bevillinger paa Landbrugsministeriets Budget, som der findes til Husdyravlen. Der findes for i Aar foreslaaet Bevillinger paa 575,050 Kr. Saa store Summer ydes der fra Statens Side, naar der er Tale om Husdyravlen! Men naar der er Tale om Børneopdragelse, maa vi nøjes med et fattigt, lille Beløb paa noget over 64,000 Kr. Det er ikke blot, naar vi se paa Beløbets Størrelse, men ogsaa naar vi se paa den Fart, den Iver og den Interesse, der er for den Slags Sager, at Sammenligningen falder ud til Fordel for Husdyrenes Afkom og til Skade for Menneskebørnene. Jeg har før sagt, at Husdyrsocialismen altid har fundet villigt Øre i denne Sal, medens Menneskesocialismen knapt har vundet saa stærk Tilslutning. Ærede Medlemmer vide, at der i Efteraaret 1899 nedsattes en Kommission angaaende Husdyravlens Fremme, og allerede efter et Aars Forløb afgav den Betænkning, og straks blev der indbragt et Forslag derom, der yderligere vilde forøge dette Tilskud paa over $\frac{1}{2}$ Million Kroner, som jeg her har nævnt findes paa Landbrugsministeriets Budget, og den ærede Landbrugsminister har straks igen indbragt sin Forgængers Lovforslag. Saa hurtigt, rask og energisk handler man der. Man søger straks for at knytte den Traad, der er bleven afbrudt i forrige Samling. Anderledes forholder det sig med Børnehjemmene.

I 1889 rejste Dansk Skoleforening Spørgsmaalet, der blev anstillet forskellige Undersøgelser, og i 1893 nedsatte daværende Kultusminister Goos en Kommission til Overvejelse af dette Spørgsmaal. Kommissionen blev sammensat af overordentlig dygtige Kræfter og tillige af Kræfter, som man skulde tro, nøde en saadan Anseelse netop fra konservativ Side, at deres Forslag vilde vinde almindelig Opmærksomhed og Tilslutning, saadanne Mænd som daværende Birkedommer, nuværende Overpræsident Oldenburg, Københavns Fattigborgmester Jacobi, Børnehjemsforstanderne Budde og Carl Christensen, Professor Torp, og jeg kunde nævne en hel Del meget bekendte og ansete Navne. Kommissionen blev færdig i Februar 1895, og den afgav den Gang en Betænkning, som vandt almindelig Anerkendelse og Tilslutning i alle Børnehjemskredse. Jeg tør godt sige, at der neppe her i Danmark i den sidste Menneskealder har været nedsat en Kommission, der saa hurtigt og saa godt har udført sit Arbejde som denne. Nu er der gaaet 8 Aar, siden Kommissionen blev nedsat, og endnu er der intet Skridt gjort til Sagens Gennemførelse. Hvert Aar siden 1895 er der fra mit Partis Side her ved Finanslovens første Behandling sket en Forespørgsel om denne Sags Fremme. I Efteraaret 1898 blev Spørgsmaalet rejst fra Flertallets Side i denne Sal gennem en Forespørgsel til den daværende Kultusminister og Justitsminister. Forespørgslen endte med en Dagsorden, som blev enstemmigt vedtagen i dette Ting, jeg beder Dem lægge Mærke dertil og erindre det. Den vandt Tilslutning fra alle Sider, fra alle fire Partier, alle fire Partiers Ordførere sluttede sig til Kravet om, at Børnesagen endelig en Gang maatte blive rejst væsentlig i Overensstemmelse med Kommissionens Betænkning, og en Dagsorden blev enstemmigt vedtagen, som gik ud paa at kræve Børns Strafbarhed ophævet, at kræve betingede Straffedomme for unge Mennesker indførte og kræve Statens Støtte til Børnehjemssagen. Den daværende Kultusminister meddelte, at han havde Sagen

under Overvejelse og haabede allerede i Samlingens Løb at kunne forelægge Lovforslag desangaaende. Det blev ikke til noget. Saa næste Efteraar, i Efteraaret 1899, tog dette Tings Flertal Sagen op gennem et særligt Lovforslag. Dette Lovforslag gik igennem, det blev i Marts Maaned 1900 enstemmig vedtaget. Det gik ud paa at ophæve Børns Strafbarhed. Saa endelig i sidste Rigsdagssamling rejste den daværende Justitsminister Sagen oppe i Landstinget, idet han forelagde et Lovforslag der, ganske vist sent paa Samlingen, først hen paa Slutningen af Januar Maaned i Aar. og dette Lovforslag var, det skal jeg indrømme, meget fattigt, det var ikke et Forsøg paa at gennemføre Børnehjemscommissionens Betænkning, det var et Forsøg paa at slippe bort fra den. Ganske mærkværdigt og en Skæbnens Ironi var det, at det netop blev Goos, der som Kultusminister havde nedsat Børnehjemscommissionen 1893, der som Justitsminister i sidste Rigsdagssamling gjorde et Forsøg paa at slippe bort fra den Betænkning, han selv havde givet Stødet til, og hvis Affattelse han selv havde valgt. Saa vidt kom altsaa Sagen. Det endte med, at Landstinget i sidste Rigsdagssamling afgav en Beretning. Sagen var jo forelagt saa sent af Justitsministeren, at man heller ikke kunde vente stort mere. Nu er det, jeg gerne vilde bede den nuværende Regering om, ikke at lade denne Sag ligge, men at fortsætte der, hvor Lovgivningsmagten, eller jeg vil hellere sige Folketinget, slap. Jeg vil ikke saa gerne bede den nuværende Justitsminister tage fat der, hvor hans Forgængere slap, thi det var som sagt efter min Mening ved et Forsøg paa at slippe bort fra Kommissionens Betænkning, men jeg vil gerne bede den ærede Justitsminister tage fat der, hvor Folketinget slap, nemlig det enstemmig vedtagne Lovforslag om Ophævelse af Børns Strafbarhed. Naar der ikke foreslaas større Bevillinger til Børneopdragelsessagen, naar vi omtrent staa i Aar, hvor vi stod i Fjor, kun med en ubetydelig Forøgelse af Tilskuddet paa noget over 3000 Kr. og med et ekstraordinært

Laan paa 25,000 Kr. til Landbrugskolonier, er det for saa vidt beklageligt, men jeg vilde gerne alligevel se lyst paa Sagen og deri se et Vidnesbyrd om, at det er den nuværende Regerings Mening, idet man væsentlig bevarer status quo paa Finansloven, at tage hele Sagen op til Genneførelse. At det er lige saa nødvendigt at tage Sagen op i Aar, som da Børnehjemskommissionen afgav Betænkning, er jo aabenbart. Jeg skal ikke trætte ærede Medlemmer med Tal, de fleste have sikkert læst Kommissionens Betænkning og kende dens Statistik, der jo viser, at Forbrydelserne, Kriminaliteten, blandt Børnene ere tiltagne i ganske forfærdelig Grad siden Begyndelsen af Halvfjerdserne. Siden Børnehjemskommissionen sad, er dette Forhold ikke blevet forandret, man kan finde de paagældende Tal i de Bilag, der ledsagede Goos' Forslag til Landstinget i sidste Rigsdagssamling. Tilsyneladende ere Tallene noget forandrede, idet ganske vist Antallet af Domfældelser af Børn er gaaet en Del ned, men samtidig oplyses det, at der heldigvis mere og mere indføres den Praksis blandt Dommerne, blandt Øvrigheden, at man saa vidt muligt fritager Børn for Straf. Der er imidlertid Eksempler paa, at en human Politimester har villet fritage Børn for Straf, men ikke har været i Stand dertil, fordi han ikke vidste, hvor han skulde gøre af dem; der er jo hverken Plads eller Midler til at faa dem opdragne i Stedet for straffede. Som sagt, der har været en glædelig Bestræbelse i Øvrighedskredse for i saa høj Grad, som Loven tillader det — men det er jo kun inden for en vis Begrænsning —, at undlade at straffe Børn. og Antallet af saadanne Fritagelser var uden for Kjøbenhavn i 1899 151. Alligevel var Antallet af straffede Drenges det Aar 207. Lægger man Antallet af Fritagelser og Antallet af fuldbyrdede Straffe sammen, faar man et Antal, der viser, at Børnekriminaliteten endnu er i stadig Stigen. Det erklærer ogsaa den forrige Justitsminister i de Bilag, der ledsage hans Lovforslag. Han siger: »Antallet af Domfældelser viser en mindre Ned-

gang siden 1891 i Modsætning til den umiddelbart forudgaaende Periodes meget stærke Stigning; men Antallet af Forbrydelser er ikke desto mindre i fortsat Stigning og nu større end nogen Sinde. Altsaa, Antallet af Børneforbrydelser er i dette Øjeblik eller var det i Fjor i Februar Maaned større end nogen Sinde. Det maa mane os til at gribe ind. I Børnevenskredse, i Børnehjemskredse har man da ogsaa for nylig taget denne Sag op til Overvejelse. Der holdtes her i Kjøbenhavn i Sommer paa det ny Raadhus et Møde af Børnehjemsforstandere, Opdragelsesanstaltsforstandere, af en hel Række Mænd fra forskellige Steder, forskellige Kredse i Landet, der alle leve for og interessere sig for den Sag. Naar man læser Forhandlingerne fra dette Møde igennem, finder man, at der vel ikke var ubetinget Tilslutning til den forrige Justitsministers Lovforslag, men det var for saa vidt alligevel glædeligt, udtales der, at det var fremkommet, som dermed Sagen endelig en Gang var rejst i Form af Lovforslag. Men paa visse Punkter ønsker man ganske vist Sagen grebet mere videregaaende an, end der fandt Sted. Jeg henleder navnlig Opmærksomheden paa, at denne store Kreds af ansete og kyndige Mænd i dette Spørgsmaal fra hele Landet — deriblandt en stor Mængde meget konservative Folk — enstemmig vedtog følgende Resolution, foreslaaet af Borgmester Jacobi: »Forsamlingen udtaler sig for, at der i høj Grad er Trang til Oprettelse af Opdragelsesanstalter for unge Mennesker af begge Køn paa over 14 og 15 Aar, og for, at der først og fremmest oprettes saadanne ved Statens Initiativ«. Her ønsker man altsaa et stort Fremskridt over for Goos's Forslag, idet man ønsker saadanne Opdragelsesanstalter straks eller saa hurtigt som muligt oprettede ved Statens Initiativ; man følger ganske vist til, at dermed vil man ikke sætte nogen Bom for de private Bestræbelser i saa Henseende, thi man vidste jo ikke, naar Staten vilde opfylde sin Pligt. Men det enstemmig ved'agne Krav af denne Kreds af Mænd, som have gjort Børneopdragelses-

sagen til deres Livsopgave, kræver, at Staten tager Initiativet til saadanne Børneopdragelseshjem for Børn fra 14—15-Aars Alderen indtil 18-Aars Alderen, og paa dette Punkt mener jeg ganske vist, at her ikke bør vises Sparsommelighed. Sparsommelighed her vil være en Forbrydelse, Sparsommelighed her er Ødselhed med Menneskeliv og Menneskeskæbner, det er en Sparsommelighed, der hævner sig dyrt for Samfundet. Et Barn kan vel reddes fra at gaa til Grunde for maaske en Sum af et Par Hundrede Kr., men sparer man denne Sum paa et Par Hundrede Kr. og lader et hjemløst Barn, et vanartet Barn, et Barn fra et daarligt Hjem og et forbrydersk Barn gaa til Grunde, kan det let komme til at koste Summer, der løbe op i 10-Tusinder og 100-Tusinder. Jeg skal saaledes henvise til, at en Forbryder som Jens Nielsen gennem sine Brandstiftelser kostede Staten mindst 40 Mill. Kr., desuden gennem de øvrige Forbrydelser og det Underhold, som Staten maatte paatage sig over for ham, indtil Samfundet til sidst maatte udrydde ham. Det er da ogsaa en almindelig Klage fra de Folk og de Hjem, der have med Opdragelsen af hjemløse, vanartede, forvildede og forsømte Børn at gøre, at de lide i høj Grad under økonomiske Vanskeligheder. Jeg skulde tage meget fejl, om der ikke er Andragender fra en hel Række Børnehjem — ud over de ganske faa, som ere opførte paa Finansloven — som ønske Tilskud. Jeg ved i hvert Fald et Børnehjem, der staar opført med 300 Kroners Tilskud, men som meget ønsker i Aar at faa denne Sum fordoblet, men jeg ser ikke, at Andragendet er imødekommet. Overalt klages der, og det er det Indtryk, man faar ved Besøg paa Opdragelsesanstalter og navnlig Børnehjem, at de leve under meget trykkede økonomiske Kaar. Det fremgaar i øvrigt af Anmærkningerne, af Motiveringen til de faa og ganske smaa Tilskud, der ere foreslaaede i Aar. Der foreslaas 1000 Kr. til »Lindvangshjemmet«, og det motiveres med følgende Bemærkning, at »Antallet af Pladser er 21, der for Tiden alle ere

optagne, men Anstalten har i de sidste Aar arbejdet med Underskud, dels paa Grund af de stigende Priser paa alle Nødvendighedsartikler og dels paa Grund af Afgang i de aarlige Bidragydere. Her staa vi allerede ved et svagt Punkt. Den private Virksomhed og den private Velgørenhed i en Sag kan gøres varm, faa Tilslutning og skabe Bidrag for en kort Tid, medens den er oppe, mens Folk tale om den, og Pressen behandler den, men det er meget vanskeligt at holde den private Velgørenheds Bidrag konstante eller stigende fra Aar til Aar; de ville næsten altid vise Tilbøjelighed til at synke. Det siges udtrykkelig i Anmærkningerne angaaende Lindevangshjemmet og motiverer Statens Tilskud paa 1000 Kr. Paa samme Maade hedder det i Forslaget om et Laan paa 25,000 Kr. til Landbrugs-kolonier for fattige Børn, at Bestyrelsen har henvist til, at der paa forskellig Vis beredes Foreningen pekuniære Vanskeligheder. Jeg tror, at de økonomiske Sorger, pekuniære Vanskeligheder, ere de Kaar, som de allerfleste af vore Børnehjem befinde sig under. Og saa er der jo, som sagt, et stort Omraade, hvor vi overhovedet slet ingen Ting have, hvor der overhovedet slet ikke kan gøres noget, hvor vi ere nødte til at sætte Mennesker, der jo slet ikke skulde straffes — human og moderne set —, i Fængsel. Der er Aldersklassen 15 til 18 Aar. Her viser Stigningen af Forbrydelser sig ganske overordentlig; medens ogsaa Stigningen af Børneforbrydelser vedvarer i de senere Aar, er Stigningen af Forbrydelser blandt unge Mennesker fra 15 til 18 Aar ganske overordentlig, rent ud forfærdende stor. I 1871—75 blev der gennemsnitlig straffet 169 unge Mænd om Aaret, i 1898 var Tallet steget til 393. For unge Pigers Vedkommende var Tallet gennemsnitlig i Begyndelsen af 70'erne 80, nu 109; der er Stigningen ikke saa stor, men dog betydelig. Men navnlig for unge Mænds Vedkommende er Stigningen i Kriminaliteten ganske overordentlig. Det hænger naturligt sammen med, at de moderne Samfundsforhold mere og mere afløse Hjemmene, skabe van-

skeligere og vanskeligere økonomiske Forhold, haardere og haardere Kamp for Tilværelsen, saa at der bliver større og større Bundfald, at en større og større Mængde af Samfundet kastes ud i de elendigste Forhold, hvorfra Forbryderne rekruteres. Det er bevist statistisk, at det allerstørste Procentantal af voksne Forbrydere er kommet ind paa Forbryderbanen i Barndomsalderen, i de ganske unge Aar. Det er ligeledes godtgjort — det have alle de, der have med Fængselsvæsenet at gøre, Præster osv., godtgjort — at Fængsling og Straf af Børn, navnlig ogsaa Varetægtsarrest over for Børn, som jo endnu bruges i ret betydelig Udstrækning, ligefrem drive disse Børn ind paa Forbryderbanen.

Hvad Børnehjemscommissionen i 1895 slog fast, tror jeg er den enstemmige offentlige Mening, og det har da ogsaa vundet Enstemmighed her i Folketinget for 1½ Aar siden, dette, at Børn ikke skulle straffes, men opdrages. Fra tidligere Justitsministres Side har man stillet sig meget radikalt, om jeg saa maa sige, i denne Sag, idet f. Eks. den forrige Justitsminister og, saa vidt jeg ved, ogsaa Rump sagde: Vi tør ikke gaa ind paa at forandre nogen enkelt Paragraf i den borgerlige Straffelov, thi man kan ikke saadan forandre et Stykke af Straffeloven; man maa forandre hele Straffeloven. Nu er der ganske sikkert ingen, der i højere Grad end jeg og mine Partifæller ønsker, at vi snarest mulig maa komme til en Revision af Straffeloven af 1866. Jeg anser det for ganske nødvendigt, for ganske naturligt og rimeligt, at Retsreformen, som vi jo vente og have faaet Løfte om, som Sidestykke faar en Revision af den borgerlige Straffelov. Men ikke desto mindre vil jeg være meget mere moderat end tidligere Justitsministre. Jeg mener godt, man kan reformere stykkevejs, og jeg vil gerne opfordre den nuværende Regering til at gaa i samme Fodspor, som Folketinget gik for 1½ Aar siden, og tage dette Stykke om Børns Strafbarhed ud af Straffeloven og afskaffe det ved at hæve den kriminelle Lavalder.

Nu have vi faaet et frisindet Ministerium: jeg synes, det maa være umuligt at sidde som frisindet Ministerium, som frisindet Justitsminister i et Samfund, en Stat, hvor Børn straffes. Det er barbariske Tilstande, det er en Barbarstat, hvor saadanne Tilstande finde Sted, efter at der er skabt en almindelig offentlig Mening, der siger: Børn skulle ikke straffes, de skulle opdrages. Alligevel vilde den forrige Justitsminister i Landstinget ikke gaa med til at ophæve disse Paragraffer, og hvorfor? Fordi han vidste jo meget godt, at dette virkelig moderate Forslag: ikke at kræve hele Straffeloven omkalfatret, men kun at kræve et enkelt, mindre Kapitel forandret eller ophævet, bevirkede en Ting; det paalagde nemlig Samfundet Pligt til at opdrage Børnene. Derfor vil jeg være moderat og bede det nuværende Ministerium, den nuværende Justitsminister om at være moderate. Jeg vil nøjes med og være glad ved, om han i denne Rigsdagssamling vil søge det Forslag gennemført, som blev enstemmig vedtaget her i Folketinget i Marts 1900. Der er store Betingelser for at faa det gennemført. Det blev enstemmig vedtaget her. Oppe i Landstinget viste der sig under Forhandlingerne om den forrige Justitsministers Forslag megen Stemning for at gøre noget, og man ser i hvert Fald af den lille Betænkning, der fremkom fra Udvalget ved Rigsdagssamlingens Slutning, at der i Udvalget var ikke saa lidt Stemning for at gaa videre end den forrige Justitsminister. Der er vist altsaa udmærkede Muligheder for at faa denne Sag gennemført, der er maaske ikke en Sag, som der er saa megen Mulighed for at samle alle Partier om og opnaa Enstemmighed om som denne. Men gør man det — og jeg haaber, at man allerede i denne Rigsdagssamling vil ophæve Børns Strafbarhed — saa er Samfundet ganske vist med det samme forpligtet til at sørge for Børnenes Opdragelse. Lad saa Sommeren gaa, lad os se, hvordan det stiller sig med de nuværende Børnehjem og Opdragelsesanstalter, lad os se, hvor mange de kunne optage. Naar saa Efteraaret kommer, vil Tiden

være moden til at forelægge et Lovforslag, der paa en eller anden Maade — det kunne vi altid drøfte her — skaffer Plads til Opdragelse af alle dem, som vi ikke længere ville straffe. Dog vil jeg sige, at jeg kunde ønske, at der samtidig med Forslaget om Ophævelse af Børns Strafbarhed og deres Opdragelse, enten gennem det private Initiativ eller gennem Statens Initiativ, blev forelagt Forslag om en saadan Opdragelsesanstalt, som alle ere enige om, for unge Mennesker fra 14—15 til 18 Aars Alderen; den trænges der til straks, og der skal Staten tage Initiativet. Maa jeg altsaa slutte med at opfordre den ny Regering til paa dette Punkt at tage fat, hvor Folketinget slap. Jeg har med Glæde set, at det har fundet Sted paa et andet Omraade. Jeg har med Glæde set, at den nuværende Justitsminister i Alderdomsunderstøttelsessagen har taget fat netop, hvor Folketinget slap. Vi have ogsaa fra vor Side med den største Tilfredshed set, at den nuværende Regering vil tage fat, hvor Folketinget slap, i en Sag, som alle ere enige om, nemlig i Spørgmaalet om en kommunal Valgreform. Vi se jo fra vor Side meget godt, at man, som det nys blev sagt, skal være taalmodig. Vi forlange jo heller ikke Vidundere eller Mirakler; vi ville naturligvis give Regeringen den fornødne Frist til at gennemføre sit Program. For saa vidt ville vi naturligvis ogsaa være taalmodige — vi ville bedømme Regeringen efter dens enkelte Handlinger sagligt, retfærdigt, betimeligt. Men her er et Punkt i alt Fald, hvor Taalmodighed er utilstedelig, hvor det ikke længere kan gaa an at være taalmodig. Nu have vi taalmodig i 8 Aar ventet paa Regeringskommissionens Betænkning, der er afgiven af de mest kompetente Folk, men som ligger og skimler paa Ministeriets Loft. I 8 Aar have vi ventet derpaa, og samtidig blive vi ved at sætte Børn efter Børn i Fængsler og Arrester, og samtidig finder Samfundet sig i Børnehulken fra Fængsler og Hospitaler, samtidig bliver Kriminaliteten ved at stige blandt Børn og særlig blandt unge Mennesker. Her hører Taalmodigheden

op, her brister den. Altsaa, i denne Sag vil jeg saa indstændigt, som det er mig muligt, opfordre Regeringen til straks saa hurtigt som muligt at tage fat der, hvor Folketinget slap og slap enstemmigt, der, hvor der er bedre Betingelser end for maaske nogen anden Sag til at naa til Gennemførelse, tage fat ved at forelægge og gennemføre det Lovforslag, som for 1½ Aar siden blev enstemmig vedtaget her i Tinget, altsaa ogsaa vedtaget af de Ministre, der sad her som Folketingsmænd og endnu sidde her, tage fat der og saa tage de Konsekvenser, som Gennemførelsen af dette Lovforslag maa medføre.

Justitsministeren (Alberti) udtalte sig derefter — ligeledes efter Rigsdagstidende — saaledes om det nævnte Spørgsmaal:

Hvad det 3die Spørgsmaal angaar, Forsorgen for vanartede og forsømte Børn, skal jeg bemærke, at der er meget i, hvad det ærede Medlem for Københavns 5te Valgekreds (Borghjerg) udtalte i Gaar, som jeg fuldt ud kan tiltræde, og det er jo i og for sig ikke saa underligt, som dette Spørgsmaal jo slet ikke er, aldrig har været og aldrig bør blive nogen Partisag, hvilket det ærede Medlem ogsaa udtrykkelig og gentagne Gange understregede. Jeg finder ligesom det ærede Medlem, at det er meget sørgeligt, at vi ikke ere komne længere frem med denne Sag, end vi ere, om end jeg ikke kan slutte mig til den Beregning, hvorefter der, siden Kommissionen i 1895 afgav sin Betænkning, allerede nu skulde være hengaaet 8 Aar, hvilket det ærede Medlem flere Gange meget stærkt fremhævede. En tidligere Justitsminister har jo som en Hindring for denne Sag, hvad det ærede Medlem omtalte, anført, at man ikke kunde tage fat paa Sagen i sin Helhed, medmindre man samtidig fik en Revision af Straffeloven. Jeg mener ligesom det ærede Medlem for Københavns 5te Valgekreds, at der foruden den Bestemmelse, som angaar Børns Strafbarhed, er ganske overordentlig mange Bestemmelser i Straffeloven, som i høj Grad trænge til at revideres, men jeg tror ganske vist, at komme vi først til Spørgsmaalet

om, hvilke Bestemmelser der skal revideres, og hvorledes de skulle revideres, vil den skønne Enighed mellem det ærede Medlem og mig faa mange slemme Rifter. Jeg er dog for saa vidt enig med det ærede Medlem, som jeg mener, at en fuldstændig Revision af Straffeloven er der ingen Grund til at vente efter for at tage fat paa en fuldstændig Ordning af det Spørgsmaal, jeg her omtaler. En fuldstændig Revision af Straffeloven er noget, jeg mener vi ubetinget bør komme til, en saadan Revision vil være overordentlig heldig, om end efter min Mening ikke aldeles afgørende nødvendig som Betingelse for Gennemførelsen af Retsplejereformen, men helt afset derfra vil den i sig selv være heldig og nogenlunde paatrængende. Dog mener jeg rigtignok, at man paa ingen Maade vil behøve at vente med en Ordning af Spørgsmaalet om Forsorg for vanartede og forsømte Børn, hvormed jo staar i nøje Forbindelse en Forandring af de nugældende Strafferegler for Børn, indtil vi have faaet en Revision af Straffeloven i det hele. Naar jeg ikke, i alt Fald ikke lige i Øjeblikket, mener at kunne følge det ærede Medlems Raad og at tage fat der, hvor Folketinget slap, altsaa med at foreslaa det tidligere her vedtagne Lovforslag om Ophævelse af Børns Strafbarhed, ligger det ganske simpelt og naturligt deri, at Forudsætningen for Vedtagelsen af dette Lovforslag baade i Udvalget og i Tinget i det hele, saa vidt jeg har forstaaet det, var, at der umiddelbart derpaa, helst samtidig dermed, skulde følge Vedtagelse af Forholdsregler, der kunde træffes med de forbryderske Børn, hvis Strafbarhed blev ophævet. Det er jo til en vis Grad rigtigt, hvad det ærede Medlem sagde, at saaledes som Forholdene ere nu, har man intet Sted at gøre af de vanartede Børn, og medens jeg ubetinget mener, at det vilde være langt bedre at opdrage og derved forbedre Børnene end at straffe dem, mener jeg dog, at det, ogsaa for de allerfleste af Børnenes egen Skyld, ikke vilde kunne gaa an slet intet at gøre, naar de forsaa sig mod Loven. Det er netop det, man,

saaledes som Forholdene i Øjeblikket ere, i overmaade mange Tilfælde vil være nødt til, hvis man uden videre ophæver Børns Strafbarhed. Ganske vist er der i de senere Aar oprettet adskillige Foreninger, der søge at tage sig af vanartede og forbryderiske Børn, og i større Omfang fandt det Sted under de tidligere Justitsministre, ligesom ogsaa under den nuværende, at Børn, som havde begaaet Forbrydelser, og efter den strenge Ret skulde straffes, fritoges ved kongelig Resolution for Tiltale mod, at de overgaves en eller anden af disse Foreninger til Forsorg og Opdragelse. Jeg skal i saa Henseende særlig nævne »Kristelig Forening for vildfarne Børns Redning«, som i mange Tilfælde har gjort det muligt for Justitsministeriet at skaffe Børn fritagne for Tiltale. Naar jeg siger: Kongelig Resolution, vil det dog sige: dels justitsministeriel Resolution, dels kongelig Resolution, idet jeg i denne Forbindelse dels taler om Børn under 15 Aar, dels om Børn og unge Mennesker mellem 15 og 18 Aar. Men det, som disse Foreninger i Øjeblikket kunne gøre, vil slet ikke forslaa, der maa meget mere til, og her er et af de Omraader, hvor jeg paa ingen Maade føler mig tilfredsstillet ved det Grundlag, som i forrige Samling blev fremsat her i Rigsdagen af min ærede Forgænger. Hvorledes Sagen skal ordnes, er et Spørgsmaal, hvortil jeg for mit Vedkommende maa bede om nogen Betænkningstid. Jeg er nærmest tilbøjelig til at tro, at man vil finde den rette Ordning ved i yderligere Grad, end hidtil har været Tilfældet, fra Statens Side at bistaa de forskellige Foreninger, som søge at løse denne Sag. Men muligt er det jo, at disse Foreninger ikke ville være i Stand til fuldt ud at løse Opgaven, og saa vil det jo blive nødvendigt, at Staten tager i alt Fald en Del af Opgavens Løsning umiddelbart i sin Haand. Naar det ærede Medlem siger, at her bør der ikke vises Sparsommelighed, er jeg baade enig og uenig med ham. Jeg er enig med ham, for saa vidt man tænker sig, at nogen vilde sige: Vi ville slet ingen Ting gøre fra Sta-

tens Side, for det koster for mange Penge. Det er jeg enig med det ærede Medlem i, at en saadan Sparsommelighed vilde være det mest bagvendte af alt. Hvis derimod det ærede Medlem vilde sige: Vi ville slet ingen Sparsommelighed udvise, det er lige meget, hvor mange Penge der gaar til, saa er jeg ikke enig med ham. Jeg mener, at de Foranstaltninger, som skulle træffes, bør vi træffe, men dem bør vi ved Siden deraf træffe paa en saa forstandig og sparsommelig Maade som vel muligt.
